

Helgeland – sammen om muligheter....

Partnerskapsprogram 2009 – 2011

Avtaleparter

Nordland fylkeskommune og Helgeland Regionråd.

1. Bakgrunn.

Fylkestinget behandlet i juni fylkestingssak 71/08; Vekstkraft gjennom regionale partnerskap.

Fylkestingets vedtak var enstemmig og omfattet bl.a. disse 4 punkter:

1. Fylkestinget gir sin tilslutning til forslag til ny partnerskapsmodell i fylkets 7 regioner og at disse iverksettes fra og med 1.januar 2009. Partnerskapsavtalene utformes for en tidsperiode på 3 år. Nåværende avtaler med regionrådene og de tre bykommunene avsluttes fra samme tidspunkt.
2. Fylkestinget forutsetter at det gjennomføres egne prosesser i de enkelte regionene med de aktørene som er omtalt i denne saken og at en tilstreber en mest mulig bred involvering både fra næringslivet, utdannings- og kompetansemiljøene, kulturinstitusjoner og eventuelt andre som kan bidra til å styrke det regionale utviklingsarbeidet i den enkelte region.
3. De økonomiske konsekvensene er innarbeidet i forslag til økonomiplan 2009-2012.
4. Fylkestinget ber om at det utarbeides et evalueringsopplegg som skal følge arbeidet med det nye partnerskapsarbeidet. Fylkestinget ber om at det utarbeides en egen sak midtveis i forsøksperioden som oppsummerer status og framdriften i dette arbeidet.”

Helgeland Regionråd har i samsvar med føringene fra Nordland fylkeskommune (Nfk) gjennomført prosess samling og det er komme innspill på partnerskapsprogram for 2009-2011.

Det har vist seg at det er en utfordring å få næringslivet engasjert i dette arbeidet. En har derfor i tillegg gjennomført et møte i Mosjøen og et i Sandnessjøen der næringslivet var invitert.

2. Organisering.

Føringene fra Kommunal- og Regional departementet (KRD) og Nfk er at de ikke ønsker at det skal bli etablert et nytt forvaltningsnivå, dette må en ta høyde for i organiseringen av arbeidet.

Organiseringen vil ha stor betydning for resultatet i partnerskapsprogrammet.

Det må være klare rammer og felles forståelse av dette. Vi ønsker derfor å etablere et system som fungerer i alle ledd og som samhandler.

Sammensetningen av partnerskapsgruppene vil og ha stor betydning for gjennomføringen, forankring av arbeidet, og hvordan det vil fungere og blir oppfattet.

Vi har fått en del innspill på hvem som burde delta i partnerskapsgruppen.

Det må avklares hvem som er villig til å delta forpliktende i arbeidet før partnerskapet blir sammensatt.

Rollen til Faggruppene for de tre programområdene blir på basis av de strategiske føringer som ligger i programmet å utvikle konkrete prosjekter og involvere

samarbeidspartnere som har interesse av å bidra i arbeidet, både med arbeidsinnsats og midler.

For deltakerne skal det være en egengevinst i å delta. Dette vil sikre økt engasjement, eierskap og ønske om målinnfrielse.

For å sikre samhandling mellom de enkelte fagområdene er det viktig at alle gruppene har en bred sammensetning og er forankret i partnerskapet.

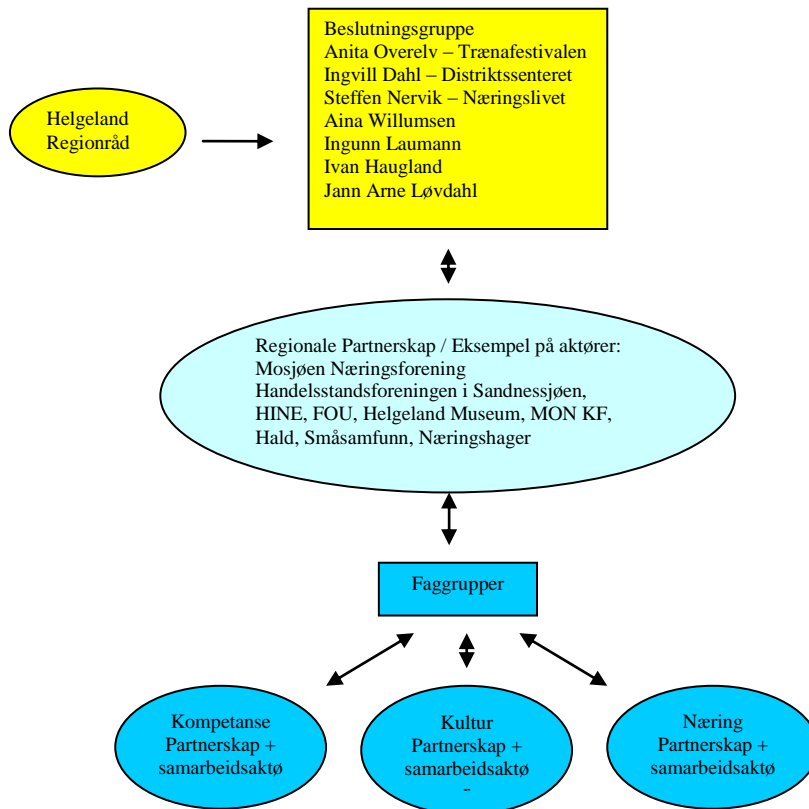

Fig 1

Våre mål for partnerskapsarbeidet gjelder Helgeland Regionråd sitt område, men også for hele Helgeland. Det vil gi langt større slagkraft i arbeidet og styrke mulighetene for måloppnåelse på langsikt.

Dette innebærer at vi, der det er mulig innen ulike fag-/satsingsområder, skal etterstrebe og samhandle med de andre regionrådene på Helgeland.

Prosjektansvaret og ledelsen vil i enkelt prosjekt kunne overføres til et av de andre regionrådene på Helgeland.

Styrene i disse prosjektene/fagområdene må da være representert fra alle regionrådene. En viktig forutsetning er derfor at ingen prosjekter skal igangsettes før vi har foretatt en avklaring med de øvrige regionrådene på Helgeland om muligheten for samordning og eller konkret samarbeide.

Det bør derfor så tidlig som mulig etableres fast og formalisert kontakt mellom de enkelte regionrådene for erfaringsutveksling, prosjektutvikling, koordinering og prosjektoppfølgning.

Organiseringen skal vurderes ved utgangen av 2009.

2.1 Mandat og arbeidsoppgaver.

Helgeland Regionråd ved (styret) og Nfk inngår partnerskapsavtale. Det er HR som er det juridiske bindeleddet mellom partnerskapet og Nfk dvs. mottaker av tildelingsbrev.

2.1.1 Beslutningsgruppen.

Beslutningsgruppen har fullmakt til å fatte beslutninger i hht inngått avtale og godkjente partnerskapsprogram med handlingsplan.

Det betyr at beslutningsgruppen skal

- Initiere og vedta handlingsplan utgått fra partnerskapet.
- Forvalte og vedta prioriterte tiltak og prosjekt herunder godkjenne samlet finansieringsplan for de enkelte prosjektene og påse at de enkelte prosjektene er riktig organisert.
- Beslutningsgruppen er prosjekteier av partnerskapsprogrammet. herunder også de enkelte prosjekter som gjennomføres, med mindre annet blir bestemt i det enkelte prosjekt.

Beslutningsgruppen velger selv leder og ev. nestleder.
Funksjonstiden følger planperioden.

2.1.2 Partnerskapet.

Partnerskapet skal

- I hht fylkestingsak 71/08 fungere som en felles utviklingsarena, som skal sørge for en god og utviklende disponering av partnerskapsmidler og eventuelt andre virkemidler som forvaltes av fellesskapet og som innrettes i samsvar med mål og strategier i partnerskapsplanen for 2009 – 2011.
I dette ligger også det overordnede ansvaret for å framskaffe regional medfinansiering av prosjektene.
- Ha ansvaret for gjennomføring av prosesser for å avklare regionale utfordringer og fortrinn som så skal danne grunnlaget for årlige handlingsplaner i henhold til partnerskapsprogrammet.
Handlingsplanen skal inneholde resultatmål, tiltak, økonomi og samarbeidspartnere.

- Påse at tiltak som iverksettes via partnerskapet er regionoverbyggende fortrinnsvis på Helgeland.
- Ha prosjektansvaret.
- Etablere faggruppene i samråd med beslutningsgruppen.
- Gjennomføre et felles erfaringsmøte mellom prosjektene en gang i året.
- Partnerskapet skal velge leder for de ulike faggruppene.

Partnerskapet velger selv leder og ev. nestleder.
Funksjonstiden følger planperioden.

2.1.3 Sekretariat.

Ansvaret for sekretariat funksjonen legges til Helgeland Regionråd ved daglig leder.

Hovedfunksjonen til sekretariatet er:

- Å utføre de arbeidsoppgaver som partnerskapet/ beslutningsgruppen vedtar
- Økonomiforvaltning i samarbeid med Nordland fylkeskommune
- Å tilrettelegge for regionale partnerskapsmøter
- Å orientere regionrådet om det løpende arbeidet
- Å etablere et hensiktsmessig og effektivt system for god og løpende informasjon utad av prosjektene både på internett andre måter.
- Å utarbeide en enkel mal for prosjektplanarbeidet som skal være til hjelp for de som utarbeider prosjekter.

2.1.4 Faggrupper.

Det opprettes egne faggrupper for hhv kompetanse, kultur og næring som skal bestå av representanter fra partnerskapet og samarbeidsaktører fra de enkelte fagområdene som ønsker å delta i partnerskapsarbeidet.

De enkelte faggruppene skal ha sektor- og regionovergripende representasjon for å sikre at prosjekt blir samordnet i forhold til mål i de enkelte fagområdene.

Prosjektene skal godkjennes i beslutningsgruppen før prosjektet igangsettes.

Faggruppene skal

- Utvikle og utarbeide detaljplan, budsjett, finansieringsplan samt etablere prosjektorganisasjon for enkeltprosjekt i samsvar med partnerskapsprogrammet og handlingsplanen.
- Ha det faglige ansvaret for gjennomføringen
- Etablere samarbeid med andre deltakere/samarbeidspartnere der det er viktig for gjennomføring og måloppnåelse
- Rapporterer til beslutningsgruppen en gang i året og ved prosjektavslutning.

2.2 Sammensetning.

Medlemmer til interim beslutningsgruppen er valgt, den må få ny status når partnerskapsavtalen mellom Helgeland Regionråd og Nordland fylkeskommunen er inngått.

Utifra de hensyn og kriterier som er skissert, har vi nedenfor fremmet forslag på aktuelle deltakere til i regionalt partnerskap og faggruppene. Det ennå ikke er foretatt valg.

2.2.1 Beslutningsgruppen

I føringene fra Nfk er det sagt at det skal være politisk flertall i beslutningsgruppen der kultur, næring og kompetanse skal være representert.

Helgeland Regionråd oppnevnte i sak 68/08 interim beslutningsgruppe, som skulle fungere i utarbeidingen av programmet og endelig velges etter samråd med Nfk i januar 2009.

Medlemmene i gruppen er; Anita Overelv Træna-festivalen (kultur), Ingvill Dahl Distriktssenteret (kompetanse), Steffen Nervik, Mosjøen (næringslivet). Politikere er ordførerne Aina Willumsen, Træna, Ingunn Laumann, Dønna, Ivan Haugland, Leirfjord og Jann-Arne Løvdahl, Vefsn.

2.2.2 Regionale Partnerskap

Forslag til partnerskap:

Terje Madsen, Mosjøen Næringsforening i Mosjøen, Steinar Folgerø, Sandnessjøen Handelsstandsforening, Høgskolen på Nesna, Helgeland Museum, Mon KF, Hald IKS, Småsamfunn, Sentrum Næringshage, Stein Ivar Mortensen, kulturskolen i Alstahaug og Leirfjord, Helgeland Vekst, Mosjøen og Sandnessjøen Vgs., Industrivekst Mosjøen AS, Bioforsk, Nordland fiskarlag, Nordland Bondelag, FHL Nordnorsk Havbrukslag, NHO, LO Knut Petter Torgersen Elkem Mosjøen. Nfk, Bank, HelgelandsKraft.

Anita Overelv, Trænafestivalen. Bjørn Olsen, professor HIBO.

2.2.3 Faggruppene

Faggruppene trenger ikke være statiske gjennom hele programperioden. Det er opp til partnerskapet å knytte til seg aktuelle aktører, både ressurspersoner og organisasjoner som kan bidra med måloppnåing, og gjennomføring av tiltak osv.

Aktuelle partnere/deltakere i faggruppene kan være:

Helgelandssykehuset, Fylkesmannen i Nordland, Innovasjon Norge, NAV, Fiskeridirektøren, Kystverket, media, Ungt Entreprenørskap, grunnskoler, videregående skoler og høgskoler, opplæringsaktører (Studiesenter, RKK, Friundervisning osv.), næringsforeninger, ansatte i kommunene, Nfk, inkubatorer, ungdomsråd, FOU – miljø, destinasjonsselskap, fiskerlag, bondelag og andre næringsorganisasjoner.

3. Økonomiske forutsetninger.

Fylkestinget har i sak 71/08 vedtatt de økonomiske rammer for partnerskapsprogrammet slik det er vist i tabell 1. Tabellen viser at Helgeland Regionråd har en total ramme for 3 år på 11,6 mill. kr., dvs. 3,8 mill. kr. pr. år. Av dette utgjør 6,1 mill. kr. RDA – midler som er avsatt på fond.

Av den fylkeskommunale andelen på 45 mill. kr. mottar Helgeland Regionråd 3,4 mill. kr. i hht. befolkningsandelen og 2,1 mill. kr. fordelt etter skjønn.

Partnerskapsmidlene forutsetter tilsvarende finansiering av lokale midler. Det betyr at for å få utnyttet vår tildeling på 11,6 mill. kr., må vi ha tilsvarende lokal finansiering i form av penger eller egen arbeidsinnsats.

Det er en forutsetning at partnere i de enkelte prosjektene bidrar med egenandelene.

Tabell 1 Forslag til økonomisk fordeling

1 mill. kr.

	RDA-fordelingsnøkkel i %	Befolkningsandel 2007 i %	Fordeling RDA-midler 45 mill.kr. etter RDA-nøkkelen	Fordeling fylkeskom. Midler = 45 mill. kr.		Sum tildeling etter 3 år	Årlig tildeling
				60 % fordeling i hht befolkningsandelen	40 % fordeling etter skjønn		
	I	II	II	IV	V	VI	VII
Sør-Helgeland	4,2	5,5	1,9	1,5	2,6	6,0	2,0
Helgeland	13,5	12,6	6,1	3,4	2,1	11,6	3,8
Indre-Helgeland	18,1	14,6	8,1	4,0	1,5	13,6	4,8
Salten	38,9	32,5	17,5	8,8	0,0	26,3	8,7
Ofoten	11,1	11,0	5,0	2,9	2,4	10,3	3,4
Lofoten	5,9	10,0	2,7	2,7	4,0	9,4	3,1
Vesterålen	8,2	13,8	3,7	3,7	5,4	12,8	4,2
Sum Nordland	100,0	100,0	45,0	27,0	18,0	90,0	30,0

- I) Faktisk andel av RDA-midler til de enkelte regionrådene i årene 2004 – 2006
- II) Befolkningsandel i regionen pr. 1. januar 2008.11.17
- III) Fordeling RDA – potten i hht. RDA – andelene.
- IV) 60 % fordeling av de fylkeskommunale midlene ihht. Befolkningsandelen.
- V) Skjønnsfordeling: Ingen region skal ha under 6 mill. kr. over 3 år. På grunn av DA-midlene til Bodø er det ikke lagt inn skjønnsmidler til Salten. De øvrige regionene korrigeres via skjønn slik at regionens andel blir noe høyere enn befolkningsandelen.

4. utfordringer.

Helgeland Regionråd hadde en samlet befolkning på 29.531 i 1. kv. 2008.

Dette er en nedgang på 860 innbyggere siden 1. kv. 2003, dvs. en nedgang på 2,83 %.

Samtlige kommuner har nedgang i denne perioden.

For hele Helgeland er befolkningsnedgangen på 1.679, mens Nordland i samme periode har en reduksjon på 1.954 innbyggere.

Vi ser altså at nesten hele befolkningsnedgangen i fylket har kommet på Helgeland.

Dette gir en liten indikasjon på hvilke utfordringer regionen står foran.

Til tross for at vi i disse årene stort sett har hatt en positiv utvikling i næringslivet, har vi altså en negativ befolkningsutvikling.

Tabell 2.	1. kvartal 2003	1. kvartal 2008	Endring	Endring i %
Træna	464	451	-13	-2,80
Rødøy	1 462	1 314	-148	-10,12
Lurøy	2 016	1 899	-117	-5,80
Dønna	1 541	1 463	-78	-5,06
Herøy	1 793	1 683	-110	-6,13
Alstahaug	7 445	7 207	-238	-3,20
Leirfjord	2 214	2 090	-124	-5,60
Vefsn	13 456	13.424	-32	-0,24
Sum	30 391	16 107	-860	-2,83
Helgeland	78 574	76 895	-1 679	-2,14
Nordland	236 950	234 996	-1 954	-0,82

Tidligere undersøkelser har vist at befolkningen i regionen har lav formell kompetanse sammenlignet med gjennomsnittet for landet.

En annen utfordring er å utvikle spennende og kompetansekrevende arbeidsplasser som gjør det attraktivt for utdannet ungdom å flytte hit.

Næringslivet i regionen er meget variert og har de siste årene hatt en positiv utvikling innenfor de fleste sektorene. Dette gjelder spesielt for fisk, havbruk, olje/gass- relaterte virksomheter og prosessindustri (etableringen av Mosjøen Anode).

Dette er næringer som har et stort utviklingspotensial i årene som kommer med riktig satsing i de enkelte bedrifter og ved systematiske forbedringer av rammebetingelsene.

Samtidig opplever vi tap av industriarbeidsplasser i regionen når Mosjøen Veveri AS må nedlegge sin virksomhet og etter at Nortura flyttet sin virksomhet fra Mosjøen til Korgen og sist med nedleggelsen av sagbruket ved Bergene Holm Nesbruket AS.

Regionen har et næringsliv som er eksportorientert og derfor avhengig av sterk konkurransekraft, innovative ferdigheter og gode internasjonale konjunkturer. Det er ennå usikkert hvordan den internasjonale finanskrisen vil påvirke vårt næringsliv.

Helgeland utgjør et stort geografisk område med mange øykommuner og lange avstander. Dette stiller store krav til effektive og godt samordnet transport- og kommunikasjonstilbud både internt og utad.

Store mengder fisk eksporteres fra Herøy, Træna og Lovund.

Alle disse samfunnene sliter i dag med alt for dårlig fergetilbud både når det gjelder kapasitet og frekvens.

Skal dagens virksomheter kunne videreføres og ekspandere, er man derfor helt avhengig av forbedringer i transporttilbudet.

Træna har hatt en betydelig eksportøkning på fisk som krever anløp av større fryseskiper. For at slike skip skal kunne anløpe, må det foretas store havneutbedringer.

En annen stor utfordring for Træna er at strømkabelen fra fastlandet på langt nær har tilstrekkelig kapasitet og dagens behov må derfor suppleres med dyr og lite miljøvennlig energi fra egne dieselaggregat.

Vegforbindelsen mellom kyst og E6 er for dårlig og byggingen av Tøventunnelen vil derfor bety et radikalt framskritt.

Forbedrede interne kommunikasjoner vil også være nødvendig for å utvikle sterke BAS – regioner som etter vår vurdering er en viktig forutsetning for at vi bl.a. skal være attraktiv for høykvalifisert arbeidskraft.

Felles flyplass på Helgeland vil også gi en meget positiv effekt for utviklingen i regionen med bl.a. lavere billettpriser og flere direkteavganger.

Helgeland er utpekt som et satsingsområde for reiseliv. Skal denne muligheten kunne utvikles slik vi ønsker, kreves en forsterket satsing på kompetanse, produktutvikling og bedre samordning av markedsføringsarbeidet, både strategisk og organisatorisk.

Vi er alle enige i at Helgeland har et stort potensial for videre vekst og utvikling.

En viktig forutsetning for å oppnå ønskede resultater, er sterkere fellesskapsfølelse og samhandling innen kultur, næringsliv, utdanning, forskning og offentlig virksomhet.

5. Prosessamlingen.

Den 6. og 7. oktober arrangerte Helgeland Regionråd prosessamling på Helgeland Hotell i Leirfjord med nesten 40 deltakere.

130 personer var invitert innen næringsliv, kultur, kompetanse, organisasjoner, offentlige og andre til å delta i dette arbeidet.

Samlingen i Leirfjord hadde som hensikt å få fram synspunkter og konkrete innspill om situasjonen i regionen - fortrinn/muligheter og hvor det er viktig å skape et felles løft mellom næringsliv/ulike nærings- kompetanse- og kulturaktører.

Prosessamlingen og de andre møtene med næringslivet har vært viktig for å oppnå intensjonene om sterkere og mer aktiv brukermedvirkning gjennom hele partnerskapsarbeidet.

Denne planen baserer seg i all hovedsak på det som er kommet fram i løpet av prosessamlingen og møtene med næringslivet.

Det var bred enighet om at et viktig fokusområde for hele arbeidet er å forbedre samarbeidsånden på Helgeland for at regionen i det hele tatt skal kunne utnytte sine muligheter og takle de utfordringer som vi mener er felles for samtlige kommuner. På den bakgrunn har vi formulert følgende resultatmål for 2011.

Vi vil skape et nytt omdømme for området.

I 2012 skal vi bli oppfattet og omtalt som: **"De samarbeider på Helgeland"**

Visjon.

Visjonen for partnerskapsarbeidet er:

Helgeland – sammen om muligheter...

Visjonen bygger på grunntanker om grenseløs vekst, skape muligheter, et samlet Helgeland, synlig, sitrende livsløp på Helgeland, vekstregion uten grenser, og at vi sammen arbeider for at Helgeland blir kjent som mulighetenes region.

De verdier som skal være grunnlag for arbeidet er:

- **Stolt (synlig):**

- ✓ Av det vi får til i fellesskap
- ✓ Av identiteten
- ✓ Av kulturen

- **Åpen:**

- ✓ For nye ideer
- ✓ For hverandre
- ✓ For nye mennesker
- ✓ Ingen begrensninger
- ✓ Mangfold

- **Inkluderende:**

- ✓ Tilhørighet
- ✓ Føle seg velkommen

Perspektiv.

Med perspektiv menes den underliggende faktor som er viktigst for å drive arbeidet framover mot de fastsatte målene.

Samhandling:

- ✓ For å få aktørene til å samarbeide
- ✓ Oss selv – i regionrådet (partnerskapet)

Planen er delt opp i tre programområder.

Disse er

- næringsutvikling
- kultur
- kompetanse og FOU

En del av målområdene og tiltakene vil ha krysningspunkt mellom program-områdene. Dette vil kreve løpende kommunikasjon og god koordinering gjennom alle fasene av arbeidet.

6. Strategi samhandling.

En avgjørende forutsetning for måloppnåelse i planen er et tett og velutviklet samarbeid på hele Helgeland.

Samhandling er derfor den overgripende strategien som skal drive fram arbeidet i de enkelte programområdene og tiltakene.

Det betyr at det i en tidlig fase av arbeidet er nødvendig å finne interessante partnere som dekker et bredt felt både faglig og geografisk, slik at man i fellesskap kan utvikle konkrete prosjekter hvor alle har en felles interesse i å lykkes.

I neste omgang bør ambisjonen være å få samarbeidet formalisert organisatorisk.

Et viktig suksesskriterium er på et tidlig stadium å trekke inn partnere som allerede har tatt egne konkrete initiativ med igangsetting av samlende prosjekter på Helgeland. Eksempel på dette er Helgeland Museum.

Mål 2011:

Etablert samarbeidsfora innen;

- Næring
- Kultur
- Kompetanse

Utfordringer som det må jobbes bevisst med for å overvinnes:

- Misunnelse/ janteloven
- Komme til enighet
- Mangel på felles identitet og stolthet
- Kommunegrensener som hinder samarbeid
- Kommunikasjon
- Holdninger
- Lokalkunnskap
- Identitetsfølelse
- Store forskjeller
- Mangel på samarbeid
- Avstandsulemper
- Innse behovet for langsiktig strategivalg

Muligheter:

- Utvikle større forståelse og respekt for lokale ulikheter i historie og kultur
- Kulturelt mangfold er en styrke
- Kommunisere ut mulighetene som ligger i å utvikle bedre samhandling og samarbeide om felles løsninger.
- Markedsføring utad av felles identitet og samarbeidsvilje styrker omdømmet og attraktiviteten av Helgeland.
- BAS – region vil styrke båndene på tvers av kommunegrensene
- Kultursektoren med bl.a. Helgeland Museum og Helgeland Kulturforum har allerede vist i praksis hvilke muligheter som ligger i samarbeid på Helgeland
- Styrket stolthet for Helgeland

7 Programområder.

I det følgende gis en beskrivelse av de enkelte programområdene med satsingsområder.

7.1. Programområde Næring.

Mål: Befolkningsvekst, spesielt i aldersgruppen 20 – 40 år.

Målet forutsetter

- Flere arbeidsplasser
- Økt lønnsomhet i bedriftene
- Økt foredling/verdiskaping
- God kommunikasjon
- Allsidig kultur og fritidstilbud.

Nye, kompetansekrevene og spennene arbeidsplasser er helt avgjørende for å tiltrekke ung og høyt utdannet arbeidskraft til Helgeland.

Vi tror den største utfordringen ligger i å utvikle slike jobbmuligheter innenfor næringslivet.

Dette skyldes at Helgeland har mange store bedrifter med hovedkontor andre steder i landet hvor den viktigste strategiske kompetansen sitter og videreutvikles.

Dessuten er lokalt eide bedrifter små og mellomstore med ofte en svak egenkapital og derfor mindre selvstendig kraft til å kunne drive aktiv forskning og utvikling alene.

7.1.1. Satsingsområde nyskaping.

Utfordringen er å kunne gjennomføre konkrete resultatorienterte prosjekter som er tilpasset næringsstrukturen og bedriftenes behov.

Partnerskapene må være forpliktende, basert på gjensidig samarbeide mellom deltakerbedrifter, utdannings- og forskningsinstitusjoner, utviklings- og rådgivnings-selskaper og finansieringsinstitusjoner for å nevne noen.

Det offentlige virkemiddelapparatet har en rekke programmet og virkemidler som bør utnyttes langt bedre enn i dag av næringslivet på Helgeland.

Det bør være mulig å få til en utvikling med bl.a. basis i industrimiljøene i Mo i Rana, Sandnessjøen og Mosjøen samt fisk og havbruk.

På disse områdene har vi særlige forutsetninger til å ligge i tet på landsbasis.

Helgeland er utpekt som et satsingsområde for reiseliv. Forutsetningene er meget gode for å skape nye virksomheter og videreutvikle eksisterende bedrifter gjennom økt satsing på bedriftsrettede utviklingstiltak innen for eksempel kompetanse, merkevarebygging produktutvikling og markedsføring.

Et viktig suksesskriterium vil også her være økt samarbeide på alle nivåer innen næringen.

Konkrete tiltak kan for eksempel være gjennomføring av reisemålsutvikling for å høyne de enkelte stedenes totale attraktivitet for turistene.

Aktuelle tiltak:

- Stimulere og legge til rette for etablering av klynger og klyngelokaliserings

- Knoppskyting
- Etablere ulike kurs /opplæringstilbud:
 - Gründerutvikling
 - Etablererkurs
 - Markeds- salgskurs
 - Ungt entreprenørskap
 - Tilrettelegge for etablering av kompetansebedrifter (eks. arkitekt, design).
- Synliggjøre mulighetene for etableringer
- Fokuserer på hva bedriftene trenger av varer og tjenester som kan danne grunnlag for nyskaping.
- Leverandørutvikling overfor bl.a. prosessindustri og olje/gass. Lykkes lokale bedrifter i det lokale markedet, har de også vist seg gode nok til å konkurrere både i nasjonale og internasjonale markeder.
- Økt verdiskaping gjennom økt videreføring av lokale ressurser. Konkrete områder vil bl.a. være treforedling, videre foredling av produkter fra havbruk, fiskeri og landbruk.

Utfordringer:

- Manglende skaperlyst og mot til å gjennomføre egne ideer
- Manglende risikovilje
- Mangel på risikovillig kapital
- Mangel på lokal egenkapital
- For dårlig utnyttelse av eksisterende formell- og real- kompetanse
- Mangel på framtidsrettet kompetanse
- For få kompetansearbeidsplasser hvor nye ideer kan utvikles
- Mangel på FOU- miljøer og FOU - aktiviteter
- For lite lokalkunnskap om eksisterende muligheter

Muligheter:

- Mangfoldig næringsgrunnlag med mange bransjer hvor forutsetningen er god for videre utvikling/nyskaping og ekspansjon. Dette gjelder spesielt for
 - Reiseliv i samspill med annen næring, småskalaprodusenter av lokal mat, kultur, festivaler som f.eks. Trænefestivalen, cruise-trafikk
 - Gass/olje
 - Industri
 - Fisk/havbruk
 - Jordbruk og skogbruk (Grønn omsorg, gården som pedagogisk ressurs, reiseliv, småskala matproduksjon med mer)
- Nærhet til rike naturressurser, olje/gass, fornybar energi som vannkraft og vindkraft, skog, fisk, natur, kyst, lakseelver med mer.
- Kulturelt mangfold
- Rike kultur-muligheter
- Eksisterende kompetansemiljø
- Bevisstgjøring av humankapital
- Kommunisere ut mulighetene
- Vern av naturområder representerer også muligheter.

- Videreføring
- Aktiv markedsføring utad av mulighetene – gjøre oss attraktive for nyetableringer.
- Være lydhør for nye ideer

7.1.2. Satsingsområde infrastruktur

Helgeland er avhengig av konkurransedyktige rammebetingelser for å kunne gjøre seg gjeldene innen næringsutvikling, kultur kompetanse og FOU.

I store deler av landet investeres det store beløp i utvikling av moderne infrastruktur. Det vil kreve en samlande strategi for at Helgeland skal være i stand til å være med i denne utviklingen.

Aktuelle tiltak:

- Breibåndstilbud til alle
- Felles flyplass på Helgeland
- Bedre utvikling og samordning av kommunikasjonsstilbudene.

Avklare hva næringslivet og kommunene ønsker.

Utfordringer:

- Store avstandsutlemper internt og utad.
- Mangel på gode og effektive kommunikasjoner på de fleste områder som fly, veg, jernbane, ferge, bredband.

Muligheter:

- Kompakt infrastruktur/kompakt region
- Kompakt bo- og arbeidsregion
- Utvikle gode BAS - regioner
- Areal i massevis
- Fantastisk beliggenhet
- Datateknologi i forh.t. desentralisert jobbing

7.2. Programområde kultur

MÅL:

Økt aktivitet i lokalt kulturliv, økt profesjonalitet hos og samhandling mellom lokale og regionale kulturaktører. Videreutvikling av eksisterende kulturbaserte bedrifter/virksomheter og flere nye bedrifter innenfor kulturbasert næring.

Vi mener at kultur og kulturbaserte næringer er viktig for å videreutvikle Helgeland til en enda mer attraktiv arbeids- og bo region.

Kultur/kulturbaserte næringer regnes som en av de hurtigst voksende næringer. Det er selvfølgelig viktig for Helgeland å utnytte sine fine muligheter på dette området.

Helgeland har et rikt kulturliv med etablerte institusjoner og mange store arrangementer. En viktig utfordring er å utvikle den forretningsmessige siden, slik at aktivitetene får en sterkere økonomisk fundament som også gir flere arbeidsplasser på sikt. Dette kan bl.a. skje gjennom tettere samarbeide med næringslivet som trenger flere betalbare opplevelsestilbud.

Kultursektoren har også vist at det nytter å samarbeide, bla. med etableringen av Helgeland Museum og Helgeland Kulturforum. Dette er et godt utgangspunkt og bør også være en viktig inspirasjonskilde til videre innsats.

7.2.1. Satsingsområde kulturarrangementer

Aktuelle tiltak:

- Felles arrangementskalender på nett (unngå uheldige kollisjoner)
- Felles kursing/opplæring i arrangørkunnskap for lokale arrangører (markedsføring, mersalg, kvalitetsheving osv)
- Nettverk for kulturarrangører

7.2.2. Satsingsområde kulturbasert næringsutvikling

Aktuelle tiltak:

- Felles utviklingsprogram for etablerte bedrifter
- Etablererprogram for nye bedrifter
- Nettverk for kulturbedrifter

Utfordringer.

- Store regionale forskjeller og manglende lokalkunnskap fører til en svak felles identitetsfølelse
- Negativ befolkningsutvikling med skeiv alderssammensetning fordi mange ungdommer flytter ut.
- Rekruttering – ”få trekkfuglan heim”
- Sentralisering
- Sentrale (nasjonale) misforståelser og manglende forståelse/kunnskap om våre forhold
- Manglende synlighet og omdømme

Muligheter:

- Trygge oppvekstvilkår
- Trygghet – familie
- Rike kultur-muligheter
- Natur, rekreasjon og helse
- Integrering av ”nye” folk
- Bevisstgjøring av humankapital

- Kommunisere ut/markedsføre mulighetene – bygge et positivt og tydelig omdømme

7.3. Programområde kompetanse.

Mål:

Økt formell kompetanse i befolkningen innenfor alle nivå i utdanningssystemet og økt forskningsaktivitet på Helgeland.

Selv om Helgeland er rik på ressurser, vil kompetanse, innovasjonsevne og markedsforståelse ble stadig viktigere for å utvikle konkurransekraft.

Kompetansekartlegging nå og ikke minst behov om 10 år er svært viktig for at vi skal kunne utvikle tilbud ut i fra fremtidig behov.

Det må arbeides for større samspill mellom lokale næringslivsaktører og skolene, og for å få næringslivsaktørene til å delta mer i beslutninger om kompetansetilbud for å synliggjøre behov.

Det er viktig at entreprenørskap blir en del av en aktiv læringsprosess i hele utdanningsløpet.

Fagmiljøene må samles og det må skapes nettverk for erfaringsdeling og utvikling av nye kompetansetilbud.

Det er nødvendig å tilby Kompetansetilbud som er nært bedriften, gjerne i bedriften og som er konkrete og målrettede i forhold til bedriftenes behov.

Det bør også satses på fjernundervisning, gjerne nettbasert for å få tilgang på den beste spisskompetansen til en lavest mulig kostnad.

7.3.1. Satsingsområde kompetanseheving

Aktuelle tiltak: - flere lokale fagskoleutdanninger

Opprette formelt samarbeidsforum mellom utdanningsinstitusjonene, "utdanningsaktørene" og næringslivet, viktigste oppgave vil være behovskartlegging og planlegging av lokal tilrettelegging

- Målrettet utvikling av fagporteføljen ved Høgskolen i Nesna ,Sandnessjøen og Mosjøen vgs.
- Velfungerende studiesenter

7.3.2. Satsingsområde FoU

Aktuelle tiltak: -opprette Helgeland FoU-forum (alle aktørene som finnes pr i dag Bioforsk, HiNe, Marine Harvest, Helgelandssykehuset, Undervisningssykehjemmet osv), viktigste oppgaver:

- utvikle Helgelands-søknader for ny utlysning av Strategisk høgskoleprogram i Forskningsrådet
- Utvikle Helgelands-søknader for de nye regionale forskningsfondene

- Utvikle Helgelands-søknader for andre aktuelle forskningsprogram regionalt, nasjonalt og internasjonalt

Utfordringer:

- For få kompetansesarbeidsplasser
- Mangel på kvalifisert arbeidskraft
- Lavt kompetansenivå
- Fraflytting
- Avstandsulemper til utdanningssteder
- Rekruttering av kompetansesarbeidskraft – ”få trekkfuglan med kompetanse heim” - Kommunisere ut mulighetene
- Bevisstgjøring av humankapital
- Sentralisering av utdanningstilbud
- Manglende samhandling mellom næringsliv, utdannings og forskningsinstitusjoner
- Mangel på viktig infrastruktur som for eksempel bredbånd i forh.t. fjernundervisning
- Synlighet, profilering/markedsføring av jobbmuligheter
- Ta i bruk kompetanse/skaffe reell kompetanse/framtidsrettet kompetanse

Muligheter:

- Videreutvikle eksisterende og etablere nye kompetansemiljø
- Styrke stoltheten av å være Helgelending
- Kultur/kulturelt mangfold
- Kompakte bo- og arbeidsregioner med mangfoldige tilbud vil lettere tiltrekke høykvalifisert arbeidskraft
- Integrering av ”nye” folk med kompetanse
- Distriktssentret med sine nye muligheter
- Karriere (veilednings) – sentra gir muligheter for vekst
- Entreprenørskap i skolen
- Datateknologi som felles... Desentralisert jobbing
- Fleksibel arbeidstid
- Samarbeidsevne
- Kompetanseutvikling
- Vertskapsutvikling
- Kompetansesarbeidsplasser
- Traineeordninger